

Tot besluit

Deze uitspraak toont aan dat de vuistregel van enge vrijstellingen dus beperkt wordt door een rigide bewoording van de wet. Soms laat de wet geen ruimte voor de toepassing van algemene uitgangspunten. De wet blijkt dus ook glashard voor de Inspecteur.

T. (Tom) de Groen

Btw en hulp Oekraïne

BTW - Als een btw-ondernemer prestaties verricht zonder daarvoor een vergoeding te bedingen, dan rijst de vraag of hij voor die prestaties btw-ondernemer is en recht op aftrek van voorbelasting heeft. Duidelijk is dat over gratis prestaties geen btw verschuldigd is, omdat een vergoeding ontbreekt.

Ondernemers die op dit moment de slachtoffers van de oorlog in de Oekraïne helpen door gratis goederen en/of diensten aan te bieden, moeten zich afvragen of dat hun recht op aftrek van voorbelasting niet aantast. Het recht op aftrek van voorbelasting komt alleen toe aan een btw-ondernemer die de inkopen doet in zijn hoedanigheid van btw-ondernemer.

Of een aanschaf als ondernemer is gedaan, kan blijken uit omstandigheden als de aard van het goed of de dienst, het tijdsverloop tussen de verwerving van het goed of de dienst en het gebruik voor economische activiteiten of het voornemen om economische activiteiten te verrichten. Ook van belang is of een persoon al als ondernemer activiteiten verricht.

Objectieve gegevens

De ondernemer dient de aanschaf als ondernemer te kunnen ondersteunen met objectieve gegevens. Initieel gebruik voor niet-economische activiteiten hoeft volgens de staatssecretaris van Financiën niet in de weg te staan van een aanschaf als ondernemer, tenzij er aanwijzingen zijn of er een uitdrukkelijke verklaring is dat bij aanschaf niet is gehandeld als ondernemer. Het initiële gebruik voor niet-economische activiteiten bij een aanschaf als ondernemer geeft geen recht op aftrek. Het enkele feit dat een goed is aangeschaft voor een incidentele (van de gebruikelijke bedrijfshandelingen afwijkende) handeling staat op zich aan aftrek niet in de weg. Ook een rechtspersoon kan voor de btw als ondernemer en als niet-ondernemer optreden. De btw op

inkopen die de rechtspersoon als niet-ondernemer doet, is niet aftrekbaar.

Aftrek

De aftrek van voorbelasting kan in de praktijk problemen opleveren, als een ondernemer zowel economische handelingen als niet-economische handelingen verricht. Degene die zowel prestaties tegen vergoeding als gratis prestaties verricht, is ter zake van de prestaties tegen vergoeding ondernemer voor de omzetbelasting.

De gratis prestaties vallen binnen het ondernemerschap, als met die prestaties een economisch belang is gemeoid. Van een economisch belang is sprake, als de gratis prestaties in een verhouding van wederzijdse afhankelijkheid samenhangen met de prestaties die tegen vergoeding worden verricht. Deze wederzijdse afhankelijkheid wordt aanwezig geacht, als het bestaan van de gratis prestaties is verbonden aan de prestaties tegen vergoeding.

Ontbreekt de wederzijdse afhankelijkheid tussen de gratis prestaties en de prestaties tegen vergoeding, dan worden de gratis prestaties niet als ondernemer verricht en bestaat er daarvoor geen recht op aftrek van voorbelasting. Opletten dus!

Vrijstelling

Lichtpuntje: Nederland gaat niet langer btw en invoerheffingen innen op hulpgoederen uit het buitenland die voor Oekraïne en voor Oekraïense vluchtelingen zijn bestemd. De Europese Commissie heeft dat op verzoek van Nederland en andere EU-landen mogelijk gemaakt. De vrijstelling geldt voor overheidsinstanties, hulporganisaties en instellingen als ziekenhuizen.

De maatregel moet de doorvoer vergemakkelijken van voedsel, dekens, tenten, elektrische generators en andere goederen van levensbelang naar Oekraïne en voor de opvang van vluchtelingen. Door de Russische oorlog tegen het land is daar gebrek aan alles en zijn meer dan 6 miljoen mensen naar de EU gevlucht.

Tot besluit

De ontheffing door de Europese Commissie geldt met terugwerkende kracht vanaf de Russische inval eind februari. Zij duurt voorlopig tot het eind van dit jaar. Nederlandse gemeenten hoefden over zaken die ze aanschaffen voor de opvang van Oekraïners de afgelopen maanden al geen btw te betalen.

Mr. C.W. (Carola) van Vilsteren